

Asukaskysely resurssiviisaan arjen edellytyksistä Järvenpäässä

Kevät 2021

Sisällys

Johdanto	3
Taustatiedot	4
Resurssiviisaan arjen edellytykset	5
Asukkaiden osallisuus.....	8
Johtopäätökset	9
Liite: Kyselylomake	10

Johdanto

Järvenpää vastaa ilmastonmuutoksen, luonnonvarojen hupenemisen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen haasteisiin resurssiviisauden. Tavoitteiden saavuttamiseksi kaupunki on laatinut Resurssiviisas Järvenpää -tiekartan, joka hyväksyttiin 11.11.2019 kaupunginvaltuustossa.

Edellisen asukaskysely toteutettiin 2018. Kyselyn vastauksia hyödynnettiin tiekartan suunnittelussa ja valmistelutyössä. Kevään 2021 asukaskyselyllä selvitetiin, miten resurssiviisaan arjen edellytykset toteutuvat järvenpääläisten arjessa. Kyselyllä kerättiin seuranta-tietoa ja kehitysideoita resurssiviisaustyöhön. Molemmat kyselyt toteutti kaupunkikehityksen ympäristötiimi.

Kysely toteutettiin sähköisesti Webropol-kyselynä ajalla 26.2.-10.3.2021. Kyselystä tiedotettiin kaupungin kotisivuilla, Instagramissa ja Facebook-sivuilla. Kyselyyn vastasi 116 asukasta. Tämä on kaupungin väkilukuun suhteutettuna hyvin pieni otos, joten mitään varmoja yleistyksiä kyselyn tuloksista ei voida tehdä. Vastaukset kuitenkin antavat suuntaviivoja siihen, miten resurssiviisaan arjen edellytykset koetaan Järvenpäässä.

Kysyttäessä asukkaiden tyytyväisyyttä kaupungin ympäristötyöhön, vastauksissa korostui tyytyväisyys ympäristön viihtyvyyteen ja siisteyteen, pyöräilyn mah-

Vastauksien keskiarvo väitteeseen ”Resurssiviisauden tulisi näkyä kaupungin toiminnassa”:

7,9

(0 - ei yhtään, 10 - erittäin paljon)

Vastauksien keskiarvo kysymykselle ”Kuinka tärkeä resurssiviisaus on mielestäsi Järvenpään imagolle?”:

7,8

(0 - ei yhtään tärkeä, 10 - erittäin tärkeä)

Vastaaajia 116

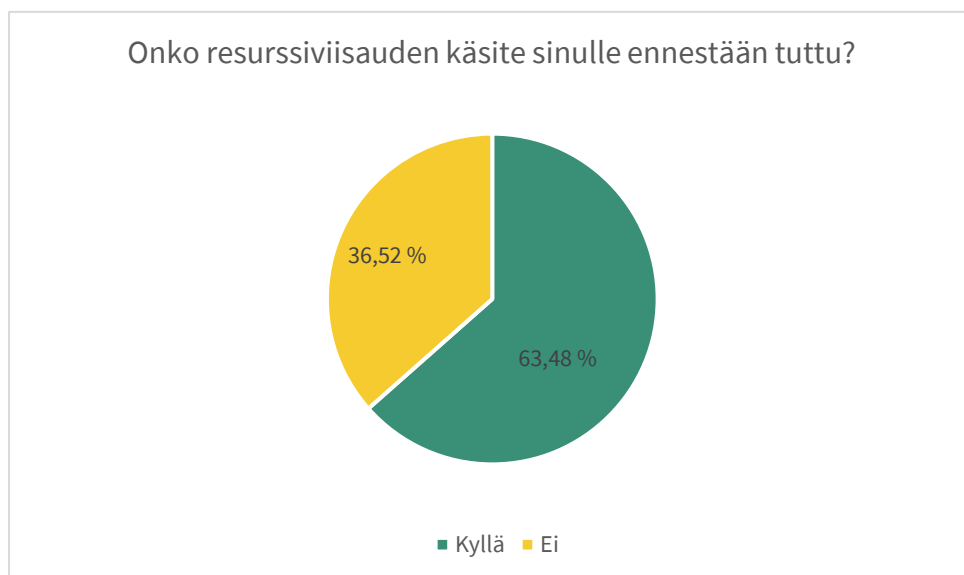
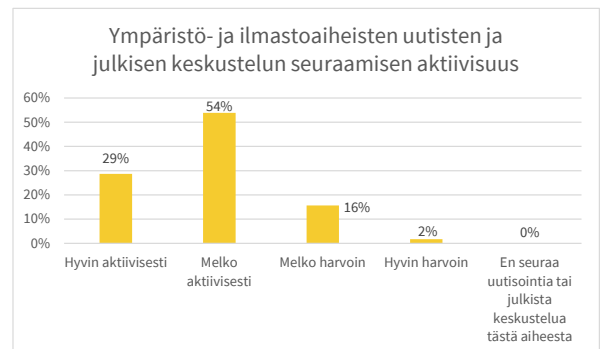
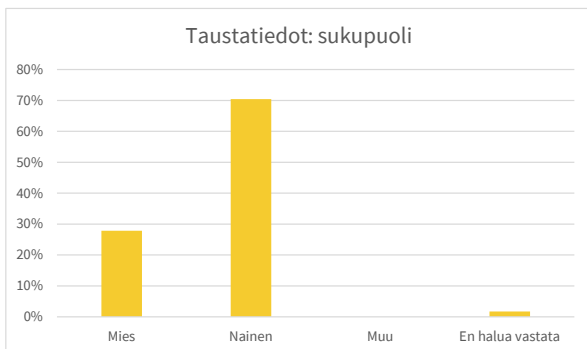
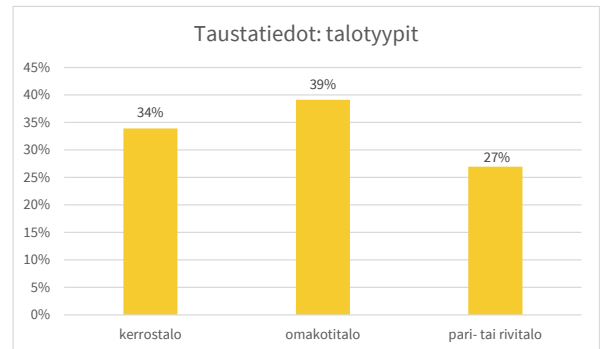
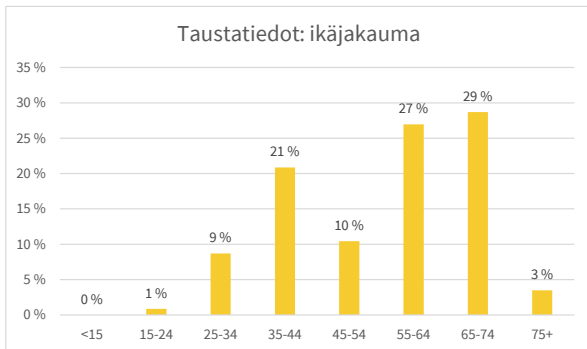
dollisuuksiin sekä jätehuollon toimivuuteen. Toisaalta esitettiin huolia mm. lähimetsien säilymisestä, liian tiivistä rakentamisesta ja yleisten rakennusten kunnosta. Pientaloalueilla kierrätyspisteitä koetaan olevan harvassa. Parannusehdotuksia olivat pyöräteiden talvikunnossapidon parantaminen, lähimetsien säilyttäminen, kouluruokailun kasvisvaihtoehtojen lisääminen, liikunta- ja harrastemahdollisuuksien lisääminen sekä aurinkopaneelien lisääminen kiinteistöissä. Kyselyssä korostui myös toive ympäristötyön tiedottamisen ja viestinnän lisäämisestä monikanavaisesti.

**Asukkaiden
tyytyväisyys kaupungin
ympäristötyöhön
(kouluarvosana)**

6,3

Taustatiedot

Tämän asukaskyselyn tyypillinen vastaaja on 55-74 -vuotias nainen, ja joka asuu joko kerrostalossa tai omakotitalossa. Eniten vastuksia tuli Järvenpään keskustan läntiseltä puolelta. Vastanneista 70 % asuu lapsettomassa taloudessa. Vastaajista 54 % seuraa ympäristöaiheisia uutisia ja julkista keskustelua. Vastausten keskiarvo asteikolla 0-10 resurssiviisauden tulisi näkyä kaupungin toiminnassa keskiarvolla 7,9 ja resurssiviisaus koetaan tärkeäksi kaupungin imagolle keskiarvolla 7,8. Kyselyyn vastanneilla on tulosten perusteella kiinnostusta ympäristöasioita kohtaan ja vastaajat kokevat ympäristöarvot tärkeiksi.

Resurssiviisaan arjen edellytykset

Arjen osa-alueet jaettiin kyselyssä neljään teemaan: asuminen, liikkuminen, ruoka sekä palvelut, tavarat ja hankinnat. Kyselyyn oli valmiiksi valittu jokaisesta osa-alueesta muutama arjen teko esimerkiksi ja vastausta oli mahdollisuus täydentää Muu, mikä? -vaihtoehdolla.

Resurssiviisaan arjen edellytykset koetaan hankalimmiksi toteuttaa asumisessa ja liikkumisessa. Omakotitaloasujilla on paremmat mahdollisuudet vaikuttaa lämmitysmuotoonsa, mutta kerrostalossa lämmitysmuodon vaihtamiseen tarvitaan taloyhtiön päätös. Vastauksista ilmeni, että varsinkin sähkön kallis siirtohinta ei houkuttele vaihtamaan ekosähköön.

Kierrätyksen ja lajittelun mahdollisuudet koetaan paremmiksi lähempänä keskustaa. Pientalo- ja omakotitaloalueilla asuvat kokevat, että kierrätyspisteitä on liian vähän tai ne puuttuvat kokonaan. Jätteenhakua ehdotettiin muutettavaksi tarveperusteiseksi, jotta turhista tyhjennyskerroista ei menisi liikamaksua. Perusteluksi annettiin muun muassa, että jätemäärään perustuva laskutus voisi kannustaa aktiivisempaan lajitteluun.

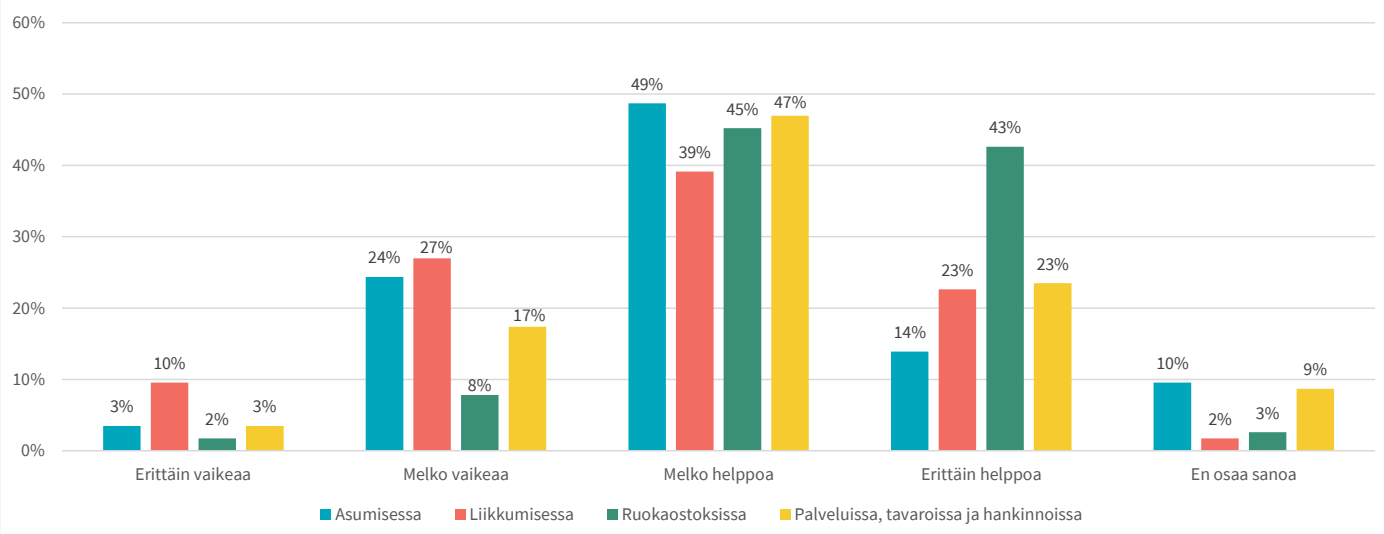
Syrjässä asuminen tai liikuntarajoitteisuus voivat olla tekijöitä, jotka vaativat arjessa autoa. Vastaajat toivat esiin, että junaliikenteen koetaan hyödyttävän eniten keskustassa asuvia. Järvenpään sisäinen ja lähikuntien kesken järjestetty julkinen liikenne koetaan vai-

valloiseksi. Pyörävarkaudet nähdään yhtenä pyöräilyn hidasteena; kalliita pyöriä ei uskalleta jättää julkiselle paikalle. Osa vastaajista kuitenkin kokee Järvenpään pyöräilymahdollisuudet suurimmaksi osaksi hyväksi. Liikunnan harrastaminen voidaan mieltää vaikeaksi harrastaa, jos lähimetsiä ei ole riittävästi keskustassa. Useassa vastauksessa käy myös ilmi huoli viheralueiden vähydestä ja puistometsien hakkuista. Eräässä avovastauksessa nostettiin esimerkiksi esiin se, että isompiin taajamametsiin pääsemiseksi tarvitaan autoa.

Tavaroiden, hankintojen ja palveluiden osalta asukkailla on enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa omilla valinnoillaan. Lainaaminen, tavaroiden korjaaminen ja itse valmistaminen (vaatteet) nostettiin muutamassa vastauksessa esiin. Muutaman mielestä Järvenpäässä on hyvät mahdollisuudet kierrättää. Ruokaostosten valintaan voivat ympäristökysymysten lisäksi vaikuttaa se, onko ruoka kotimaista, lähiruokaa tai pitääkö ottaa allergioita huomioon.

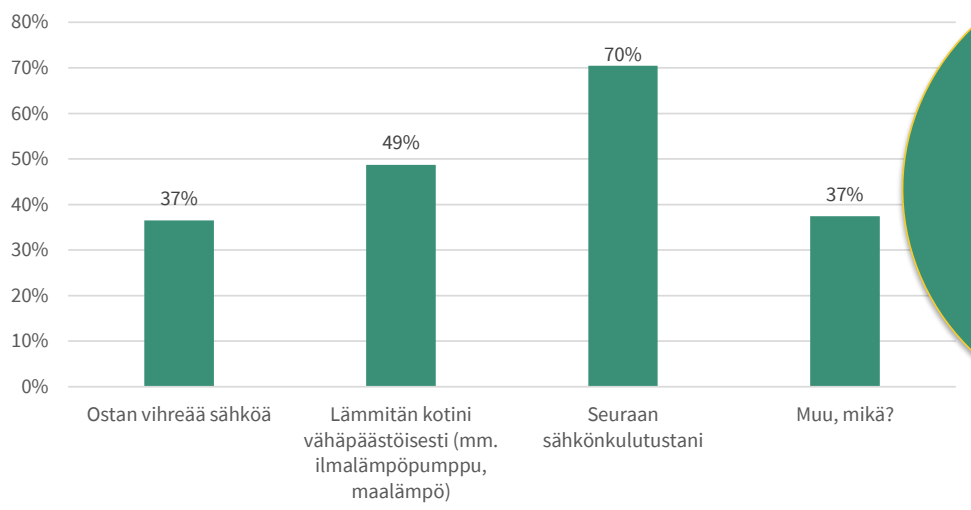
Auton merkitys arjen liikkumisessa koetaan tärkeäksi. Järvenpäässä koetaan olevan rajallisesti erikoisliikkeitä. Suppea valikoima esimerkiksi lastentarvikkeissa pakottaa lähtemään autolla naapurikuntaan. Muutamassa vastauksessa nostettiin esille samalla se, että autolla liikkumista suunnitellaan. Ostoskertoja tehdään harvemmin ja ruokaa hankitaan ja valmistetaan kerraksi useammalle päivälle, ja pakastetaan loput.

Asukkaiden kokemus resurssiviisaan arjen toteutumisen edellytyksistä

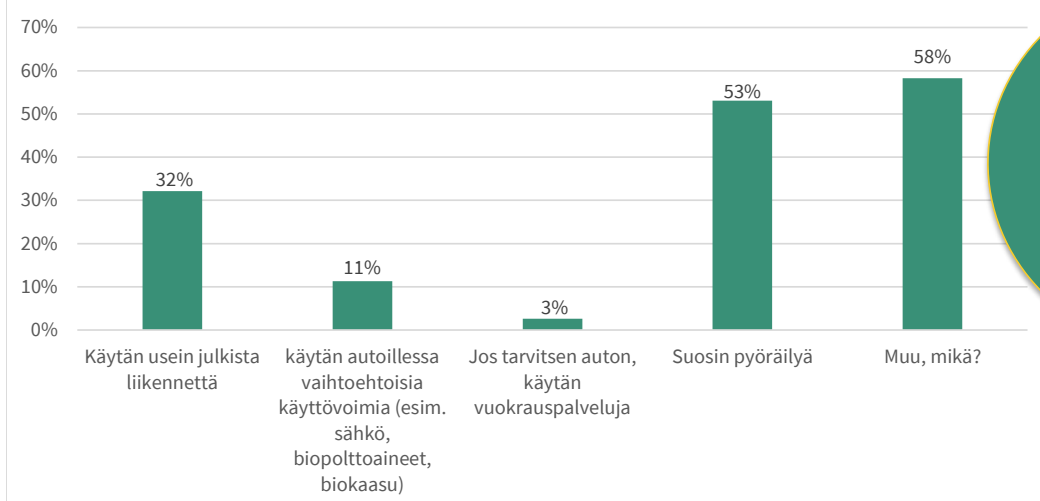
Tämän ja viereisen sivun kuvaajat ovat kooste kyselyn osiosta, jossa vastaajalta kysyttiin resurssiviisaan arjen toteutumisesta eri osa-alueilla: asuminen, liikkuminen, ruoka ja ostokset, palvelut sekä hankinnat. Osa-alueisiin liittyy monta erilaista keinoa. Kysymyksiin valmiiksi annetut keinot ovat esimerkin omaisia. Joskin valmiit vaihtoehdot valittiin niin, että arjen teolla olisi kohtuullinen resurssiviisas vaikutus. Koska arjen tekoja on erilaisia, ja jokaisen arki on kuitenkin erilainen, avovastauksilla annettiin jokaiselle vastaajalle mahdollisuus tarkentaa vastaustaan. Puhkeuplat tiivistävät avovastauksissa korostuneet aiheet.

Asumisen resurssiviisaat valinnat

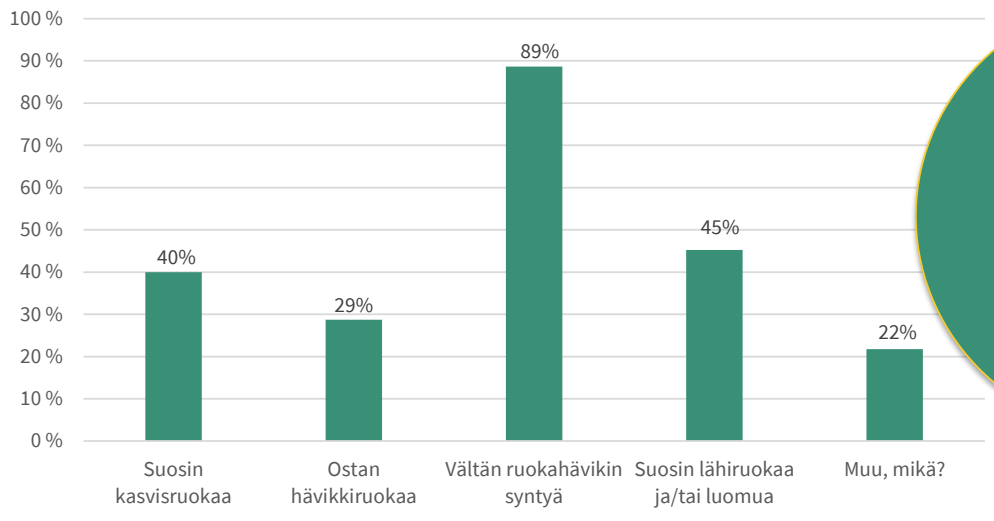
- Huonelämpötilan laskeminen
- Talousjätteiden kierrätys ja lajittelu
- Turhan lämmön-, sähkön- ja vedenkulutuksen välttäminen
- Kompostointi
- Sopivan kokoinen asunto

Resurssiviisaat valinnat liikkumisessa

- Taloudellinen ajotapa
- Monipuoliset liikkumisen muodot
- Vaihtoehtoinen polttoaine

Resurssiviisaat valinnat ruokaostoksissa

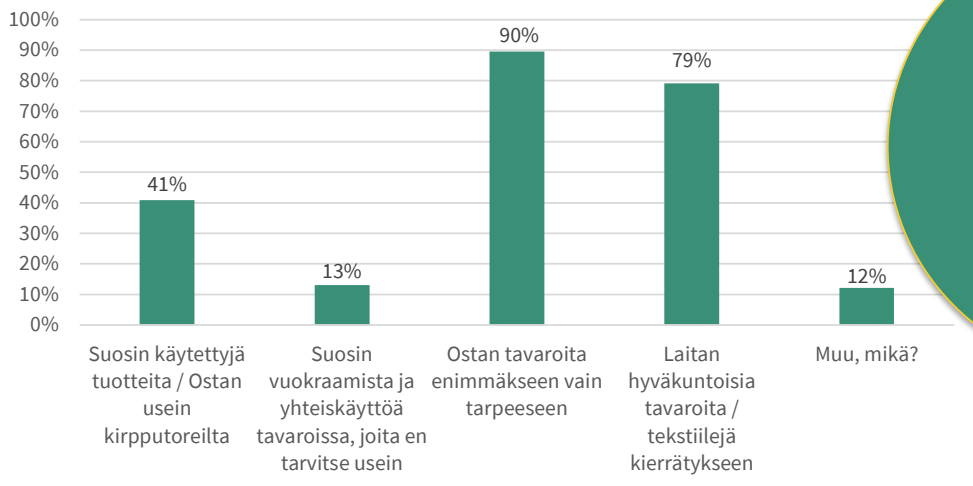
Ruokaa tehdään kerralla enemmän ja ylimääräinen pakastetaan

Kestopussit

Ylipakatun välttäminen

Lihansyönnin vähentäminen

Resurssiviisaat valinnat palveluissa, tavaroissa ja hankinnoissa

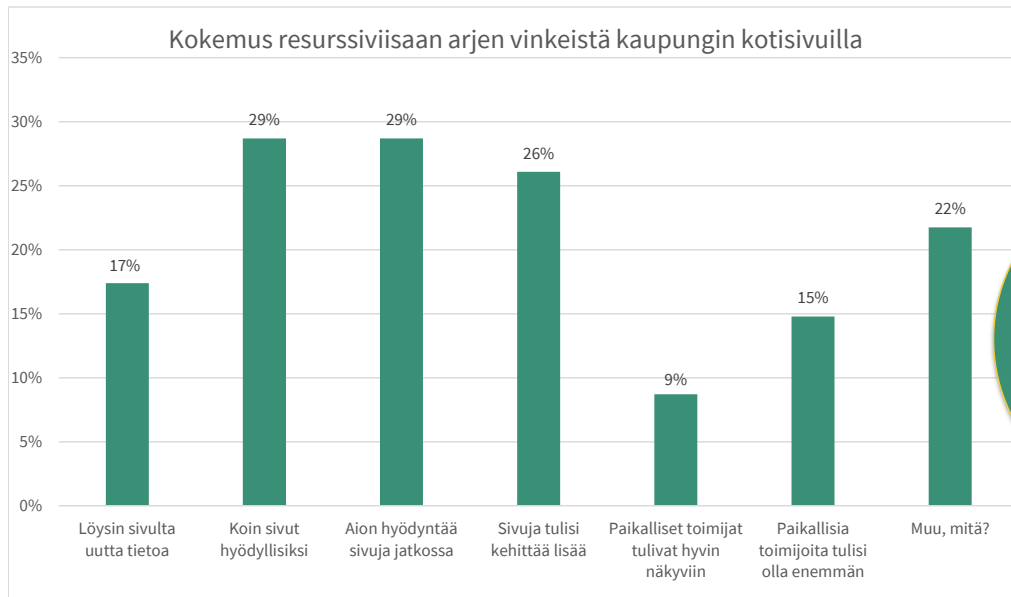
Huomion kiinnittäminen tuotteen laatuun ja alkuperään

Ympäristömerkittyjen tuotteiden suosiminen

Korjaaminen

Käytän paikallisia palveluita

Asukkaiden osallisuus

Parempaa näkyvyyttä kaupungin nettisivuilla ja somessa

Asukasideoita äänestykseen ja toteutukseen osallistavan budjetoinnin periaatteella

Paikalliset toimijat voisi esitellä paremmin

Edellisessä asukaskyselyssä korostui, että asukkaat toivovat kaupungilta ohjeistusta resurssiviisaan arjen toteuttamiseen. Kaupungin kotisivuille on julkaistu vinkkiosio resurssiviisaan arjen teoista asukkaille. Järvenpään paikallisia toimijoita halutaan myös nostaa esiin. Sivuille on upotettu lomake, jolla asukkaat voivat ehdottaa paikallista resurssiviisasta toimijaa. Ympäristötiimi käy ehdotukset läpi ja julkaisee kriteerit täyttävän toimijan sivuillaan.

Löydät vinkkisivuston [tästä linkistä](#).

Asukkaat toivovat kaupungilta monipuolista ja -kanaavaista aktiivista viestintää ympäristöasioista. Paikallisten toimijoiden mukaan ottaminen tekee resurssiviisautta näkyväksi arkeen. Kaupunki kehittää osallisuuden keinoja edelleen; vinkkisivusto on alku. Aktiivisen yhteistyön avulla Järvenpää alkaa saada tunnettavuutta ympäristötietoisena kaupunkina. Erilaiset asukastalkoot, kuten vieraslajientorjunta ovat olleet osa Järvenpään osallistavaa ympäristötyötä. Kaupunki innostaa asukkaita myös lähipuistonhoitajiksi.

Asuminen

Liikkuminen

Vinkkisivuston osiot on jaettu kuuteen eri teemaan: asuminen, liikkuminen, ruoka ja ostokset, jätehuolto ja kierrätys, työpäällä ja vapaa-ajan vietto.

Viikon vinkki: Hanki käytetty älypuhelin

Harkitsetko puhelimen vaihtoa? Tiesitkö, että älypuhelimia saa myös käytettynä jopa ihan uudenveroisina. Yksi käytettynä ostettu puhelin on yksi valmistettu puhelin vähemmän eli monta kiloa neitseellisiä raaka-aineita vähemmän. Kokeile Googleen hakusanaa: käytetyt älypuhelimet ja löytöretki voi alkaa. Yleensä myyvät tahot ilmoittavat myös kuntoluokituksen kohtalaisesta uudenveroiseen.

Vinkkusivuja kehitettiin asukaskyselyn palautteiden perusteella. Yksi ehdotus oli viikon vinkki. Kotisivuille päivittyikin kerran viikossa vaihtuva vinkki arjen resurssiviisaista nikseistä.

Johtopäätökset

Kyselyyn vastanneiden lukumäärä on kaupungin väkilukuun suhteutettuna pieni, joten kyselystä ei voi tehdä yleistyksiä. Vastaukset antavat kuitenkin suuntaviivoja siihen, millaisena vastaajat kokevat arkensa.

Avovastauksissa korostui huoli kaupungin viheralueilta ja toiveet yleisten rakennusten kunnostamisesta sekä pyöräreittien talvikunnossapidosta.

Ympäristöasiat hoidetaan yhdessä. Tässä kunnilla on iso rooli. Kaupunki vaikuttaa mm. infrastruktuurin rakentamisella ja ylläpitämisellä resurssiviisaan arjen

edellytysten toteutumiseen. Koska jokaisen arki on erilainen, kaupunki toivookin asukkailtaan tietoa tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Osallisuus ja vuorovaikutus eri toimijoiden välillä onkin tässä avainasemassa eri toimijoiden välillä. Vaikka tämän kyselyn perusteella ei voi yleisää koko kaupungin ympäristöasenteita, vastanneet seuraavat ympäristöaiheista keskustelua melko aktiivisesti ja ympäristöarvot koetaan tärkeiksi. Resurssiviisaustyö koetaan tärkeäksi kaupungin toiminnassa ja kaupungin imagolle.

Liite: Kyselylomake

Resurssiviisas arki -kysely Järvenpäässä asuville

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

Miten resurssiviisaat ja ympäristöystävälliset valinnat näkyvät arjessasi? Miten Järvenpään kaupunki voisi parhaiten kannustaa asukkaitaan kestäviin valintoihin?

Kyselyllä haluamme selvittää asukkaiden tyytyväisyyttä kaupungin resurssiviisaustyöhön ja kokemuksia resurssiviisaasta arjesta ja sen edellytyksistä. Hyödynnämme tuloksia Järvenpään resurssiviisaus- ja ympäristötyön kehittämisessä.

Kyselyyn vastaaminen

Resurssiviisas arki on jaettu kyselyssä neljään eri osa-alueeseen: asuminen, liikkuminen, ruoka sekä palvelut, tavarat ja hankinnat. Kyselyyn vastaaminen vie n. 10 minuuttia. Kyselyn tuloksia käytetään vain resurssiviisaustyön kehittämiseen ja kehityksen seurantaan kuvaavien mittareiden määrittämiseen. Tiedot käsitellään täysin anonymisti, eikä sinua voida tunnistaa vastauksista. Taustatietoja ei rekisteröidä.

Yhdessä kysymyksessä kysytään Järvenpään kaupungin kotivisuilla olevasta Vinkejä resurssiviisaaseen arkeen -osiosta. Vastaamisen helpottamiseksi kannattaa käyttää pari minuuttia sivujen tutkimiseen. Sivut löydät tämän [linkin](#) takaa. Linkki avautuu toiseen välilehteen.

Mikä ihmeen resurssiviisaus?

Resurssiviisaus tarkoittaa sitä, että käytetään erilaisia resursseja, kuten luonnonvaroja, energiaa, tiloja, tuotteita ja palveluita kestävästi edistävällä tavalla. Ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästi. Järvenpään kaupungin resurssiviisauden tavoitteina on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä sekä jätteen ja kestävän kulutuksen kaupunki vuoteen 2050 mennessä.

1. Ikä *

- <15
- 15-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65-74

75+

2. Sukupuoli *

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua vastata

3. Postinumeroalue *

4. Taloudessa asuvien aikuisten määrä *

5. Taloudessa asuvien lasten määrä *

6. Talotyyppi *

- kerrostalo
- omakotitalo
- pari- tai rivitalo

7. Resurssiviisaus tarkoittaa sitä, että edistetään ihmisten hyvinvointia samalla kun vähennetään ympäristölle haitallisia vaikutuksia.

Resurssiviisaaksi tähtäävän kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali ja jätteen sekä kuluttaa luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajat huomioiden viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

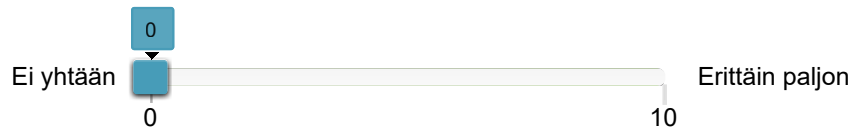
Onko resurssiviisauden käsite sinulle ennestään tuttu? *

- Kyllä
- Ei

8. Seuraatko ympäristö- tai ilmastoaiheita koskevaa uutisointia tai julkista keskustelua? *

- Hyvin aktiivisesti
- Melko aktiivisesti
- Melko harvoin
- Hyvin harvoin
- En seuraa uutisointia tai julkista keskustelua tästä aiheesta

9. Resurssiviisauden tulisi näkyä kaupungin toiminnassa: *

10. Kuinka tärkeää resurssiviisaus on mielestäsi Järvenpään imagolle? *

Seuraavat kysymykset koskevat arjen resurssiviisaita valintoja. Aihe on ryhmitelty neljään eri teemaan: asuminen, liikkuminen, ruoka sekä palvelut, tavarat ja hankinnat.

Resurssiviisaita tekoja

- asumisessa ovat mm. vihreän sähkön ostaminen, sähkönkulutuksen seuranta, öljylämmityksestä luopuminen, ilmalämpöpumpun hankkiminen tai huonelämpötilan pitäminen astevälillä 20-21.

- liikkumisessa ovat mm. pyöräilyn ja julkisen liikenteen suosiminen, taloudellinen ajotapa, auton vuokraaminen ja yhteiskäyttö omistamisen sijaan, sähköauton suosiminen tai etätyöt.

- ruokaostoksissa ovat mm. kasvisruoan tai vegaanisen ruokavalion suosiminen, hävikin välttäminen tai lähiruoan ja luomun suosiminen.

- palveluissa, tavaroissa ja hankinnoissa ovat mm. käytetyn tavaran suosiminen, ympäristömerkityt hankinnat tai kiertotaloutta edittävien yritysten suosiminen.

Asuminen

11. Mitä resurssiviisaita valintoja teet asumisessa? *

- Ostan vihreää sähköä
- Lämmitän kotini vähäpäästöisesti (mm. ilmalämpöpumppu, maalämpö)
- Seuraan sähkönkulutustani
- Muu, mikä?

Liikkuminen

12. Mitä resurssiviisaita valintoja teet liikkumisessa? *

- Käytän usein julkista liikennettä
- käytän autoilla vaihtoehtoisia käyttövoimia (esim. sähkö, biopoltoaineet, biokaasu)
- Jos tarvitsen auton, käytän vuokrauspalveluja
- Suosin pyöräilyä
- Muu, mikä?

Ruokaostokset

13. Mitä resurssiviisaita valintoja teet ruokaostoksissa? *

- Suosin kasvisruokaa
- Ostan hävikkiruokaa
- Vältän ruokahävikin syntyä
- Suosin lähiruokaa ja/tai luomua
- Muu, mikä?

Palvelut, tavarat ja hankinnat

14. Mitä resurssiviisaita valintoja teet palveluissa, tavaroissa ja hankinnoissa? *

- Suosin käytettyjä tuotteita / Ostan usein kirputoreilta
- Suosin vuokraamista ja yhteiskäyttöä tavaroissa, joita en tarvitse usein
- Ostan tavaroita enimmäkseen vain tarpeeseen
- Laitan hyväkuntoisia tavaroita / tekstiilejä kierrätykseen
- Muu, mikä?

Riippumatta siitä, mitä resurssiviisaita tekoja teet arjessasi nyt, kuinka helppoa ilmastoviisaan arjen toteuttaminen mielestäsi on Järvenpäässä seuraavissa asioissa:

15. *

	Erittäin vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Erittäin helppoa	En osaa sanoa
Asumisessa	☐	☐	☐	☐	☐
Liikkumisessa	☐	☐	☐	☐	☐
Ruokaostoksissa	☐	☐	☐	☐	☐
Palveluissa, tavaroissa ja hankinnoissa	☐	☐	☐	☐	☐

16. Halutessasi voit tarkentaa kohdan 15 vastauksia tähän. Mikä vaikuttaa kokemukseesi resurssiviisaan arjen toteuttamisessa näillä osa-alueilla?

17. Minkä pitäisi muuttua (omassa arjessa), että resurssiviisaita valintoja olisi helpompaa toteuttaa? *

18. Minkä arvosanan (4-10) antaisit kaupungin ympäristö- ja resurssiviisaustyölle kokonaisuudessaan? *

--

19. Mihin olet ollut tyytyväinen kaupungin ympäristötyössä viimeisen kahden vuoden aikana? Mitä kehitettävää kaupungin ympäristötyössä mielestäsi on? *

20. Edellisen asukaskyselyn vastauksissa korostui toive, että kaupunki kannustaisi asukkaitaan kestävien valintojen lisäämiseksi omassa arjessaan. Tämä huomioiden kaupungin nettisivuilla on julkaistu [vinkkejä resurssiviisaaseen arkeen](#). Valitse seuraavista kokemustasi vastaava

vaihtoehto: *

- Löysin sivulta uutta tietoa
- Koin sivut hyödyllisiksi
- Aion hyödyntää sivuja jatkossa
- Sivuja tulisi kehittää lisää
- Paikalliset toimijat tulivat hyvin näkyviin
- Paikallisia toimijoita tulisi olla enemmän
- Muu, mitä?

21. Mitä sisältöä toivot resurssiviisaan arjen vinkkisivuille?

22. Millä muulla tavoin haluaisit, että kaupunki kannustaa resurssiviisaisiin tekoihin?

23. Vapaa palaute

 Järvenpää

